

Chol Kreish

1. Rabbi Samson Raphael Hirsch: architect of Torah Judaism for the modern world
Klugman - Mesorah Publications - 1998 - p. 5

d. In Germany, children were given two names at birth, the *Shem Kodesh* and the *Shem Chol*. The former was given at the *bris milah*, while the latter, usually a Judeo-German translation of the *Shem Kodesh* or a Yiddish name associated with the Hebrew name, was given at a special ceremony called *Chol-Kreish* (*Chol*-secular, *Kreish*-screech or yelling). *Chol-Kreish* took place beside the infant's crib on the first Shabbos the mother went to *shul* after the birth and was attended by the children of the community. The Hebrew name was used for being called up to the Torah and similar occasions, while the *Shem-Chol* was used in day-to-day life. Thus Rabbi Hirsch was known as Samson, Rabbi Yitzchok Dov Bamberger as Seligmann Bär and Rabbi Shlomo Breuer as Salomon.^{8*}

2. Vayikra Rabba 32:5

עֲרֹה בְּעֶצְמוֹ, שִׁנְאוֹלוֹ יִשְׂרָאֵל עַל יְדוֹ. יֵרֵב הוֹנָא אָמַר בְּשֵׁם בַּר קַפְרָא: בְּשֵׁבִיל
אֲרֵבְעָה דְבָרִים נִנְאוֹלוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים: שְׂלֵא שְׂנוּ אֶת שְׂקָם וְאֶת לְשׁוֹנָם וְלֹא אִתְרוּ
לְשׁוֹן הָרַע וְלֹא נִמְצָא בִּינְיָהֵן אֶחָד פְּרוּץ בְּעֲרֹה. לֹא שְׂנוּ אֶת שְׂמֵן – רֵאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן
143
וְנַחֲמִין, רֵאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן סְלִקִין. לֹא הָיוּ קוֹרִיין לְרֵאוּבֵן רְפָא וְלֹא לִיהוּדָה לוּלִיאָנִי
וְלֹא לְיוֹסֵף לְיוֹסֵפִים וְלֹא לְבִנְיָמִין אֶלְכְּסַנְדְרִי. לֹא שְׂנוּ אֶת לְשׁוֹנָם – לְהֵלֵן כְּתִיב:

3. Shu't צפנה פענה Siman 275

והרבה יש צוה להאריך, עכ"פ רק דהיכי
דמחרגס שמו של לה"ק צביאור שאר
לשון לא איכפת לן כלל אבל אם משנה
לשם אחר ודאי אסור, וכן צמה דנקט

4. R. תם as quoted in Shorshei Minhag Ashkenaz v. 1. p. 445

מכנים אותם בשמות אחרים. למשל, "כשגירש ר' אליעזר קרובי את מרת רחל
דודתנו, והיה שמו 'ושלין' ושמה 'בילאשיץ', וכתבו [בגט] 'אליעזר' ו'רחל',
שהם שם יהודית, והניחו הכנויים שרוב גויים קורין אותם".²¹⁵ רבינו תם

5. Rosh on Gitin 4:7

[ב] והעולם נהגו כהלכות גדולות לפי שנהגו הנכרים באשכנז
סקורין ליהודים [ג] צחניכה הקרוז ללשון עברי ואין ראוי
לומר על אותה חגיגה דחגיגתנו

6. Igros Moshe, Even HaEzer v. 3, Siman 35

ומצד עצם הדבר שמשנים את שמותיהם לשמות נכרים ודאי הוא דבר מגונה מאד מאחר שח"ל שיבחו זה וחשבו זה מהדברים שבשבילם נגאלו ממצרים, אבל איסור ממש לא מצינו בזה. והוא כמו לא שינו את לשונם דג"כ הוא מהארבעה דברים שחשיב התם, שחזינן שאף שהוא מצוה לדבר בלה"ק כדאיתא בספרי ס"פ עקב הוובא ברש"י בפ"י החומש שם על הפסוק לדבר בם, מ"מ אינו איסור דהא כל ישראל מדברים בלשון חול של האומות מזמן שגלינו בחטאינו בין האומות, ואף גדולי תורה וחסידים עולם לא דברו בלה"ק, ועיין בפיה"מ לרמב"ם ריש תרומות

7. Machzor Vitry, p. 628

ומנהג לאתר המילה לזמן קרוב שירצו יאספו עשרה. ויקחו חומש. והקטן בעריסה מלובש כיום המילה בתפארת ונותנין הספר עליו ואומ' יקיים זה מה שכתוב בזה. ואומר ויתן לך. וכל פסוקי הברכות עד ואז תשכיל. וקסת וקולמוס נותנין בידו כדי שיזכה להיות סופר מהיר בתורת ה': ת':

8. Sefer Chasidim

חתשם ד"א זה כפר תולדות אדם מכאן רמז כעכשימין הנער בערם וקורין לו שם ששיכין ספר של תורת כהנים מראשותיו וכשמגיע ללמוד שהוא בן הכש מהחילין לו בספרויקרא

10. D'risha - YD 360

כתב שהולכים עם החתן תחלה והביאו ב"י ורמ"א וגם במהרי"ל (דף ק"ח ע"א) (הל' שמחות א"ת ז'): [ב] המת והמילה המילה קודמת. נראה לענ"ד דמה שנוהגין כשמלוין החתן בשבת ביציאתו מבית הכנסת ויש גם כן תינוקת לקרוא לה שם כנהוג הולכין עם החתן והכלה אצל התינוקת בקצת מקומות ומשם הולכין עמהם לבית החתן היינו נמי דסבירא להו דקריאת שם

דרישה

ש בשבת לבנות הוא במקום קריאת שם דזכר בשעת מילה וצריך לאקדומי דמילה קודם לחתן דהא מילה קודם למת ומת קודם לחתן אחר הכנסת החופה:
ש"ס א [א] ולדכנסת ב"ה. פירש רש"י שמלוין אותה מבית אביה לבית חופתה ולפי זה צריך (המגיה)

9. From siddur of R. Rallis Wiesenthal

סדר 'חול קרייש'

בשבת בה חולצת הויולדת לבית הכנסת, עושים לתינוק או לתינוקות 'חול קרייש'. ביום המילה קיבל הילד שם קודש שבו עתיד להיקרא לתורה, ובשבת שיוולדת חולצת לבית הכנסת נותנים לו שם חול, שהוא כינוי בפי חברות, כגון יצחק - אוצק, אליעזר - לוזר, אלכסנדר - סנדר, מרדכי - מוטל, יחזקאל - חזקי. יש שאינם נותנים לו כינוי חול אלא חוזרים על שם הקודש שלו, להודיע כי שם הקודש ישמש אותו גם בחיי החולין.

כך הוא סדר 'חול קרייש':

אחר סעודת שבת באים לבית הויולדת נערים שעדיין לא הגיעו למצוות. מלבישים את התינוק בגדי חדר כביום המילה, מקשטים את עריסתו, מכסים אותו בטלית מצויצת, ומניחים חומש ויקרא למראשותיו.

פסוקי התורה

הנערים יושבים סביב השולחן או עומדים סביב עריסת התינוק ואומרים את הפסוקים הקבועים לחול קרייש, כפי שנדפסו בסידורים 'עבודת ישראל' ו'שפת אמת'.

כַּל־שֵׁם ה': בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: כ"א וַיִּבְרָא הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 וְכַל־צַבָּאָם: מ"ח הַמַּלְאָךְ הַגָּאֵל אֶתִי מִכָּל־דָּעַ יְבָרַךְ אֶת־הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי
 וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבֹתָם וַיִּצְחָק וַיִּדְעוּ לֵרֵב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: ס"ט וְאֵלֹה שָׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל הַפְּאִים סְצָרִיטָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאִי: וַיִּקְרָא ה': וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיִּדְבֹר
 יי אֵלָיו סֵאֵהֵל סוּעֵד לֵאמֹר: כַּמְדַּכְּ ה': וַיִּדְבֹר יי אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֵהֵל סוּעֵד
 בְּאֵהֵר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁנַי בְּשָׁנָה הַשְּׁנַיִת לְצֵאתָם סֵאֵרֶץ סְצָרִים לֵאמֹר: דכ"ט ה': אֵלֹה
 הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּמִדְבַר בְּעֵרְבָה מִזֶּה סִינַי
 בְּיַד־פָּאָרְן וּבְיַד־תַּפָּל וְלִבָּן וְחִצְרַת וְדִי זָהָב: ל"ב וְזֹאת הַכְּרִיטָה אֲשֶׁר בָּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ
 הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ: ל"ג וְלִכֹּל הַיָּד הַחֹזֶקָה וְלִכֹּל הַפּוֹרָא הַגָּדוֹל
 אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל:

כשסוימו אמירת הפסוקים, מרימים הנערים יחדיו את עריסת התינוק, וקוראים בקול רם:
 'חול קרייש' אדך יקראו לתינוק פּאָנִי. פּאָנִי. פּאָנִי. - וחוזרים על כך ג' פעמים. נותנים לנערים, טרם לכתם,
 שקית של פירות, אגוזים ודברי מתוקה כיוצא בהם. אף לתינוקת נקבה עושים 'חול קרייש', ואלה באות נערות,
 אבל אין אומרים אצלה את הפסוקים ולא מניחים חומש בעריסתה.